

GEMEENTEBESTUUR VAN GRONINGEN

Nr 2396 A.Z.

1
Gelieve in Uw antwoord datum
en nummer dezer te vermelden

11 FEB. 1955

Onderwerp:
Instandhouding Molens.

AAN

de Provinciale Molencommissie
p/a Provinciehuis,

te

GRONINGEN.

Molens 29

Bijlagen:

GRONINGEN.

8 Februari 1955.

Verzonden

10 FEB. 1955

Man OKW
Het Waterschap Helpman heeft bij ons een verzoek ingediend om toestemming tot het verwijderen van de roeden van de aan dat Waterschap in eigendom toebehorende molen, staande bij het Noord-Willemskanaal nabij de Zuidelijke grens van de gemeente.

De bemaling van de polder wordt door een motorisch aangedreven pomp geregeld, waardoor het polderbestuur weinig belang heeft bij de instandhouding van de molen, hetgeen heeft geleid tot verwaarlozing van het onderhoud, waardoor een en ander momenteel in deplorabele toestand verkeert.

De Voorzitter, de Heer H.W. Kuiper, Verlengde Hereweg nr. 8, alhier, heeft te kennen gegeven, dat het Waterschap niet genegen is bij te dragen in de kosten van een eventuele restauratie van de molen, mede omdat als gevolg van de uitbreiding van de stad de polder steeds kleiner wordt en de kosten per h.a. in verhouding worden opgevoerd.

Het Waterschapsbestuur acht het bovendien niet verantwoord deze kosten te verhogen ten behoeve van restauratie-werkzaamheden aan de molen.

Alvorens ons standpunt in dezen te bepalen zouden wij daarom gaarne door U worden ingelicht omtrent de waarde, welke aan het behoud van de onderhavige molen moet worden gehecht.

Volgens het structuurplan kan de molen op de huidige plaats worden gehandhaafd, terwijl ook bij het nieuw geprojecteerde tracé van de Rijksweg nr. 31 uit de richting Assen en Emmen rekening is gehouden met het be-

houd

houd van die molen.

De Secretaris:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. van der...' with a long horizontal stroke at the end.

Burgemeester en Wethouders
van Groningen:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'G. van...' with a long horizontal stroke at the end.

3

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 2633.

GRONINGEN,
Martinikerkhof 12

Maart 1955.

BIJLAGEN { terug -
 { nieuw -

Mola 39

Bericht op brief Gemeentebestuur van Groningen
dd. 8 Februari 1955, no.2396, A.Z.

ONDERWERP: Windwatermolen.
Waterschap Helpman.

In de hierbij teruggaande brief van het Gemeentebestuur van Groningen wordt gevraagd, welke waarde moet worden gehecht aan het behoud van de windwatermolen van het waterschap Helpman, zulks in verband met het voornemen van het waterschap de windmolen als zodanig definitief buiten gebruik te stellen en gedeeltelijk af te breken, daar het waterschap uit financiële overwegingen niet genegen is bij te dragen in de kosten van een eventuele restauratie van de molen.

Indien ik mij bepaal tot de waterstaatkundige waarde van deze molen, kan het volgende worden opgemerkt.

Het 407 ha grote waterschap Helpman is onderverdeeld in twee afdelingen: een bemalingsafdeling van 232 ha met een omslag van f.13,- per ha en een afdeling van 175 ha, welke niet wordt bemalen en vrij loost op de boezem, met een omslag van f.5,- per ha.

De onbemalen afdeling zal door uitbreiding van de bebouwing van de stad in de naaste toekomst vermoedelijk met enige tientallen ha's worden verkleind.

Het is niet uitgesloten, dat bij het bemalen gedeelte van het waterschap gronden met een oppervlakte van 25 ha, gelegen ten westen van het Noord-Willemskanaal, niet meer onder de bestaande bemaling zullen worden gebracht, zodat nog ruim 200 ha onder de bestaande bemalingsinrichting zullen blijven.

AAN:

de Prov. Molen Commissie
secretaris Mr. R.Bolt
Provinciehuis
te

GRONINGEN.

handlen te behouden.

De gronden van de bemalen waterschapsafdeling bestaan bijna uitsluitend uit weiland.

Bij eventuele inundatie zal geen bebouwing onder water komen.

De waterstaatkundige waarde van de molen kan dus niet hoog worden aangeslagen, temeer niet omdat het bemalen gebied niet op eenvoudige wijze met aangrenzende poldergebieden zal kunnen worden vergroot. Er zal dus vermoedelijk onvoldoende aanleiding zijn op het behoud van de molen op grond van de wet B.W.O. aan te dringen.

Een oordeel over de landschappelijke waarde van de molen laat ik gaarne aan andere leden van de Commissie over.

Ik merk nog op, dat de waterschapslasten van de onderhavige polder niet hoog zijn, zodat m.i. zonder bezwaar een belangrijk deel van de kosten met betrekking tot de bemalingsinrichting voor rekening van het waterschap zouden kunnen worden genomen.

DE HOOFDINGENIEUR VAN DE
PROVINCIALE WATERSTAAT:

(C. Winkler)

PROVINCIALE GRONINGSE MOLENCOMMISSIE

Burgemeester en Wethouders
der gemeente GRONINGEN.

molen 39

dd.8 Februari 1955, nr 2396,afd.A.Z.

Groningen, / April 1955.

Blykens uw terzyde aangehaalde brief heeft het bestuur van het waterschap Helpman by u een verzoek ingediend om de wicken van zyn by de zuidgrens van de gemeente Groningen staande windwatermolen te mogen verwyderen. Wy veroorloven ons allereerst, op te merken dat de beslissing op dergelyke verzoeken niet by de gemeentebesturen, maar uitsluitend by de Minister van Onderwys, kunsten en Wetenschappen berust.

Uw college verzoekt ons om inlichtingen omtrent de waarde, die aan bedoelde watermolen moet worden toegekend. Wanneer wy ons eerst bepalen tot de waterstaatkundige waarde, dan kan het volgende worden medegedeeld :

Het 407 ha grote waterschap Helpman is onderverdeeld in twee afdelingen, een bemalingsafdeling van 232 ha met een omslag van f 13.- per ha en een afdeling van 175 ha, welke niet wordt bemalen en vry loost op de boezem, met een omslag van f 5.- per ha. De onbemalen afdeling zal door uitbreiding van de bebouwing van de stad in de naaste toekomst vermoedelyk met enige tientallen ha worden verkleind. Het is niet uitgesloten dat by het bemalen gedeelte van het waterschap gronden met een oppervlakte van 25 ha, gelegen ten westen van het Noordwillemskanaal, niet meer onder de bestaande bemaling zullen worden gebracht, zodat nog ruim 200 ha onder de bestaande bemalingsinrichting zullen blyven. De gronden van de bemalen waterschapsafdeling bestaan byna uitsluitend uit weiland. By eventuele inundatie zal geen bebouwing onder water komen.

De waterstaatkundige betekenis van deze molen kan dus niet al te hoog worden aangeslagen.

Geheel anders staat het echter met de landschappelyke waarde van deze windwatermolen. Hy is zeer fraai gelegen in een recreatiegebied aan de zuidelyke rand der stedelyke bebouwing en met zyn instandhouding is ook, naar wy menen te weten, by het uitwerken van stedenbouwkundige en andere plannen rekening gehouden. Ook wy achten zyn instandhouding van zeer veel belang.

Dat

Dat de molen helaas in deplorabele toestand verkeert tengevoige van een langdurige verwaarlozing mag, dunkt ons, geen reden zyn om in zyn ondergang te berusten. Met zyn restauratie zal misschien een f 10.000,- gemoeid zyn, doch met de gebruikelijke subsidies van Ryk (25%) en provincie (10%) zou wellicht, indien de gemeente Groningen daarin het hare zou willen bydragen, de met de restauratie gemoeide som voor meer dan de helft gedekt kunnen worden.

Het zou van veel belang zyn indien het waterschapsbestuur door uw bemoeienissen alsnog van de grote landschappelyke waarde van deze molen kon worden overtuigd en kon worden bewogen aan de restauratie zyn financiële medewerking te verlenen. In dit verband willen wy nog uw aandacht vestigen op de in Helpman bestaande wykvereniging, die zich steeds met grote yver en voortvarendheid voor de belangen der Helpenaren inzet. Op die vereniging zou ook een beroep kunnen worden gedaan.

Voorlopig menen wy u hiermede voldoende te hebben ingelicht.

Wy zullen het zeer op prys stellen, wanneer gy ons van uw verdere bemoeiingen met deze waardevolle molen op de hoogte zoudt willen houden.

Namens de Provinciale Groningse
Molencommissie :

delg

,voorzitter

B

,secretaris

*Deze molen staat
nuit op de Non lyst 1933
dl. XI*

GEMEENTEBESTUUR VAN GRONINGEN

Nr 13183a A.Z.

Bericht op schrijven
van 1 April 1955,
betreffende: restau-
ratie molen Noord-
Willemskanaal.

Gelieve in Uw antwoord datum
en nummer dezer te vermelden

AAN

de Provinciale Groningse
Molencommissie,
p/a Provinciehuis
te
G r o n i n g e n .

Molen 39

Bijlagen:

GRONINGEN.
Verzonden

29 Juli 1955.

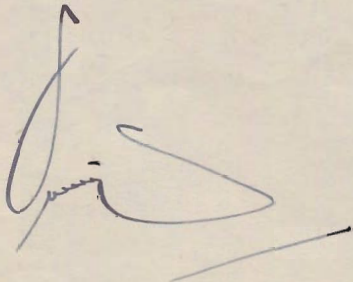
1 AUG.1955

In antwoord op nevenvermeld schrijven delen wij U mede, dat het bestuur van het Waterschap "Helpman" - in verband met de financiële toestand van het Waterschap - geen bijdrage kan geven om tot restauratie van de daarin bedoelde molen te geraken.

Wij hebben thans het bestuur bericht, dat - voor zo-
veel de gemeente Groningen betreft - geen bezwaar bestaat
tegen het doen verwijderen van de roeden van de onderhavi-
ge molen.

Burgemeester en Wethouders
van Groningen:

De Secretaris:



NB *Quint*
staat niet op de
monumentenlijst.

PROVINCIALE GRONINGSE MOLENCOMMISSIE

Hoofdingenieur-Directeur Rykswaterstaat,
Zuiderpark 3, GRONINGEN.

molen 39

Groningen, ²⁰ October 1955.

In een van onze laatste vergaderingen hebben wy ons bezig gehouden met de mogelijkheid van restauratie van de windwatermolen van het waterschap Helpman. Deze molen is fraai gelegen aan de zuidelyke rand der stad Groningen en vanaf de ryksstraatweg naar Assen naar het oosten toe zichtbaar. Wy achter zyn instandhouding landschappelyk van veel betekenis en hebben daarop danook de aandacht van het gemeentebestuur van Groningen gevestigd. In dit verband denken wy ook aan de vaststelling van het tracee voor de aanleg van de nieuwe ryksweg van Groningen naar het zuiden. Wy verzoeken u ons mede te delen of by het bepalen van dat tracee met de aanwezigheid van deze molen rekening is of kan worden gehouden.

Ook de molen in de Glimmerpolder die thans in het kader van de wet B.W.O. zal worden hersteld, is in dit verband uw aandacht waard.

Namens de Molencommissie :

degr.
B

, voorzitter

, secretaris

RIJKSWATERSTAAT DIRECTIE GRONINGEN EN FRIESLAND
Provincie Groningen

GRONINGEN
Zuiderpark 3
Telefoon 21615/7

*Heer B.v. d. Veer
die in zake van T.C.
gaarne weer aan my
Antw.*

Aan de Provinciale Groningse
Molencommissie,

te

GRONINGEN.

Provinciehuis.

*9
2/1*

UW KENMERK:

UW BRIEF VAN: dd.
30 oktober 1955

ONS KENMERK:

no. 6045.

BIJLAGEN: TERUG
NIEUW

GRONINGEN,

13 december 1955.

ONDERWERP:

Windwatermolen van waterschap
Helpman.

v. k. a.

*Molen 39
nlt. bl. 146, opgegeven*

*9
13/12*

In antwoord op Uw terzijde aangehaald schrijven bericht ik U, dat bij het bepalen van het voorlopig tracee van de nieuw aan te leggen rijksweg van Groningen naar het zuiden inderdaad rekening is gehouden met de aanwezigheid van de windwatermolen van het waterschap Helpman.

Bij een bezoek, dat door een ambtenaar van mijn dienst enige dagen geleden aan de molen is gebracht, is evenwel gebleken, dat omstreeks 26 november j.l. de molen op last van het waterschapsbestuur van zijn vier wiken is ontdaan. Naar de molenaar hem mededeelde, zou dit zijn geschied, omdat een ~~de~~ vier van plaat- en hoekstaal geconstrueerde roeden plaatselijk zou zijn doorgeroest en gevreesd werd, dat deze en wellicht ook de andere roeden bij storm zouden afbreken en de afgebroken wiek(en) de molenaarswoning zou(den) beschadigen.

Desgevraagd heeft de molenmaker Bremer, te Adorp, die de wiken heeft verwijderd, nog medegedeeld, dat de doorgeroeste roede misschien nog had kunnen worden hersteld, doch aangezien ook de kop zal moeten worden vernieuwd en dan toch de wiken zouden moeten worden afgenomen, oordeelde men het beter dit laatste nu maar reeds dadelijk te doen.

Voorts schatte Bremer voornoemd de totale herstellingskosten van de molen globaal op een bedrag van f 15.000.- à f. 20.000.-.

den

*inderdaad, er
wordt niet
meer aan
MP. Grootman wil zich bijdragen
aan aanleiding Wet B.W.O.
had kennis - deze met
niet interesse*

- Ten -

RIJKSWATERSTAAT DIRECTIE GRONINGEN EN FRIESLAND
GRONINGEN
Tilhoos 21517

Ten aanzien van de molen in de Glimmerpolder merk ik op, dat volgens de dezerzijdse plannen voor de wegaanleg deze molen op ruime afstand zal worden gepasseerd.

*Mooi
met een stijf om de
behouding in handen
Met B.N.D.*

DE HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,
waarnemende de dienst,

J. I. Mulder



[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like 'NATIONAL' and 'BANK' are visible.]